

HOTĂRÂREA
din 26 iulie 2011

în Cauza Georgel și Georgeta Stoicescu împotriva României

Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 416 din 10 iulie 2013

(Cererea nr. 9.718/03)
Strasbourg

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la [art. 44](#) § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În Cauza Georgel și Georgeta Stoicescu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, președinte, Corneliu Bîrsan, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Mihai Poalelungi, judecători, și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 5 iulie 2011,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află Cererea nr. 9.718/03 îndreptată împotriva României, prin care doi resortisanți ai acestui stat, Georgel Stoicescu și Georgeta Stoicescu, au sesizat Curtea la 10 ianuarie 2001, în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul guvernamental, Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamanții au invocat, în special, încălcarea drepturilor lor garantate de [art. 3](#), 8 și 6 din Convenție.

4. La 11 mai 2006 Curtea a declarat cererea inadmisibilă în privința reclamantului Georgel Stoicescu și a decis să comunice cererea Guvernului pârât numai în privința reclamantei Georgeta Stoicescu. În conformitate cu dispozițiile art. 29 § 3 din Convenție, aceasta a hotărât că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

5. La 10 septembrie 2008, Georgel Stoicescu a informat Curtea că soția sa, doamna Georgeta Stoicescu, a decedat la 29 decembrie 2007 și că dorește să continue acțiunea în calitate de moștenitor legal. Din motive practice, doamna Georgeta Stoicescu va continua să fie numită "reclamantă", deși această calificare ar trebui atribuită moștenitorului său [a se vedea [Dalban împotriva României](#) (MC), nr. 28.114/95, pct. 1, 28 septembrie 1999].

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

6. Reclamanta s-a născut în 1929. Aceasta era pensionată și a locuit în București până la deces, la 29 decembrie 2007.

7. La 24 octombrie 2000, reclamanta, în vârstă de 71 ani, a fost atacată, mușcată și doborâtă la pământ de o haită de vreo 7 câini fără stăpân în fața casei ei din Pajura, o zonă rezidențială din București. În urma căderii, reclamanta s-a rănit la cap și și-a

fracturat coapsa stângă, fiindu-i necesare 4 zile de spitalizare la Spitalul CFR din București. După externare i s-a prescris tratament medical care s-a dovedit a fi prea scump pentru ea.

8. În urma incidentului, reclamanta a început să sufere de amnezie, dureri de umăr și coapsă și nu putea merge. În plus, trăia o stare constantă de anxietate și nu ieșea niciodată din casă de frica unui alt atac. Până în 2003 a ajuns complet imobilă.

9. La momentul incidentului, reclamanta și soțul ei erau pensionari și întregul lor venit lunar nu depășea echivalentul în lei a sumei de 80 euro. Aceștia pretind că suma era insuficientă pentru tratamentul ei medical și că trebuiau să trăiască la nivel de subzistență. Prin urmare, reclamanta a slăbit mult.

10. Starea de sănătate a reclamantei a continuat să se înrăutățească, ajungând după 2 ani și jumătate de la incident, și anume la 4 iunie 2003, să fie declarată persoană cu handicap de o comisie medicală din cadrul Consiliului Local București și a primit ajutor financiar și acces gratuit la asistență medicală și medicamente.

1. Acțiunea civilă în despăgubire împotriva Primăriei București

11. La 10 ianuarie 2001, reclamanta, reprezentată de soțul ei, a intentat o acțiune civilă la Judecătoria Sectorului 1, solicitând daune de 100.000.000 lei (4.000 euro) în temeiul dispozițiilor Codului civil privind răspunderea civilă delictuală, pretinzând că, în urma atacului, a rămas cu un handicap. Reclamanta a intentat acțiunea împotriva Primăriei Municipiului București deoarece, conform cuvintelor reliefate pe ștampila aplicată pe o scrisoare a Administrației pentru Supravegherea Animalelor - ASA, aceasta din urmă era un organism aflat sub autoritatea primăriei.

12. La primul termen, instanța a observat că reclamanta nu a plătit taxa judiciară de timbru și a dispus plata sumei de 6.145.000 lei (250 euro). Neputând plăti această sumă, care echivala cu întregul ei venit pe 4 luni, reclamanta a plătit numai 500.000 lei (20 euro), pe care i-a împrumutat de la diverse cunoștințe.

13. Prin Hotărârea din 6 martie 2001, instanța a anulat acțiunea reclamantei pentru neplata întregii taxe judiciare de timbru.

14. La 19 iunie 2001, Tribunalul București a admis recursul introdus de reclamantă împotriva Hotărârii din 6 martie 2001. Tribunalul a reținut că judecătoria ar fi trebuit să decidă asupra cauzei în limitele taxei plătite și că, în orice caz, reclamanta era scutită de plata taxei judiciare de timbru pentru acest tip de acțiune. De asemenea, instanța a reținut că suma plătită deja ar fi trebuit tratată ca un depozit, care să fie înapoiat la încheierea acțiunii. În ceea ce privește fondul cauzei, tribunalul a reținut că ASA, organism public aflat sub autoritatea Primăriei București, nu a luat toate măsurile necesare pentru evitarea punerii în pericol a vieții locuitorilor și pentru menținerea stării de sănătate și integrității lor fizice și a încălcat, astfel, dispozițiile Hotărârii Consiliului General al Municipiului București nr. 38/1996. Conform acestei decizii, ASA avea obligația de a captura, controla și steriliza toți câinii fără stăpân în scopul de a preveni orice pericol cu privire la viața, sănătatea și integritatea fizică a populației. Tribunalul a reținut, de asemenea, că atacul a pus în pericol viața și sănătatea reclamantei, provocându-i o suferință fizică și psihică și privându-o de o viață normală, deoarece a fost atât de traumatizată încât nu a mai ieșit din casă de frica unui nou atac.

În cele din urmă, tribunalul a dispus ca primăria să plătească reclamantei daune morale, în limitele depozitului plătit, și anume 10.000.000 lei (aproximativ 400 euro), care reprezentau 10% din daunele pretinse de reclamantă.

15. Primăria Municipiului București a introdus recurs împotriva Hotărârii din 19 iunie 2001, pretinzând că nu are capacitatea juridică de pârât, deoarece ASA era plasată sub autoritatea Consiliului General al Municipiului București, și nu a Primăriei București.

16. Prin Hotărârea definitivă din 17 decembrie 2001, Curtea de Apel București a admis recursul și a respins acțiunea reclamantei pe motiv că a fost introdusă împotriva unei părți care nu avea capacitate procesuală pasivă. Curtea a reținut că ASA a fost înființată prin Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 38/1996 și că, prin urmare, această din urmă instituție a fost cea împotriva căreia reclamanta ar fi trebuit să introducă acțiunea.

2. Acțiunea civilă în despăgubiri împotriva ASA și a Consiliului General al Municipiului București

17. La 28 iunie 2002, reclamanta, reprezentată de soțul ei, a introdus o acțiune civilă la Judecătoria Sectorului 1 solicitând daune de 50.000.000 lei (2.000 euro) de la ASA și de la Consiliul General al Municipiului București. Reclamanta nu a plătit taxa judiciară de timbru.

18. La 3 decembrie 2002, Judecătoria Sectorului 1 a respins acțiunea, considerând că Consiliul General al Municipiului București nu are capacitate procesuală pasivă. În ceea ce privește ASA, instanța a constatat că, la 31 octombrie 2001, Consiliul General al Municipiului București a pronunțat Decizia nr. 287 prin care ASA a fost închisă și controlul câinilor fără stăpân a fost transferat birourilor din cadrul celor 6 primării de sectoare din București.

19. Prin Hotărârea definitivă din 13 martie 2003, Curtea de Apel București a respins recursul introdus de reclamantă și a menținut hotărârea primei instanțe.

II. Dreptul intern relevant

A. Dispoziții legale relevante adoptate de Guvern sau Parlament

1. Organizarea generală a administrației locale

20. Potrivit art. 5 din Legea administrației publice locale nr. 69/1991, autonomia locală a fost conferită consiliilor locale, ca autorități deliberative, și primarilor, ca autorități executive.

21. Această lege a fost înlocuită la 23 aprilie 2001 cu noua Lege a administrației publice locale nr. 215/2001. Art. 21 alin. (1) din această lege prevede:

"Art. 21 - (1) Autoritățile administrației publice prin care se realizează autonomia locală în comune și orașe sunt consiliile locale, comunale și orașenești, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive."

2. Serviciile responsabile de câinii fără stăpân

22. Art. 39 din Legea sanitară veterinară nr. 60/1974 prevedea că autoritățile locale din fiecare județ erau responsabile de buna desfășurare a activității sanitar-veterinare și aveau ca atribuții principale, *inter alia*, să "organizeze prinderea și uciderea câinilor vagabonzi".

23. Conform art. 39 din Legea nr. 60/1974, astfel cum a fost modificat la 28 august 1998, autoritățile locale "organizează acțiuni de strângere a câinilor fără stăpân și asigură aplicarea în acest scop a tehnicilor admise de normele sanitare veterinare internaționale".

24. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân a intrat în vigoare la 13 decembrie 2001. Dispozițiile sale relevante prevăd următoarele:

"Art. 1 - Consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale au obligația de a înființa, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, servicii specializate pentru gestionarea câinilor fără stăpân.

[...]

Art. 4 - Câinii fără stăpân vor fi capturați și transportați în adăposturile serviciilor pentru gestionarea câinilor fără stăpân, unde vor fi cazați o perioadă de până la 7 zile [...].

Art. 5 - (1) După examinarea lor de medicul veterinar, câinii fără stăpân care sunt agresivi, bolnavi cronici și incurabili vor fi eutanasiați imediat ce au fost aduși în adăposturi [...].

[...]

Art. 7 - (1) În situația în care, după expirarea termenului de cazare prevăzut la art. 4, câinii nu au fost revendicați sau adoptați, aceștia vor fi eutanasiați."

25. Art. 1 alin. (2) din Legea nr. 205/2004 privind protecția animalelor, care a intrat în vigoare la 24 iunie 2004, prevedea ca normele de reglementare a situației câinilor fără stăpân pe teritoriul României să fie adoptate printr-o lege specială.

26. La 15 ianuarie 2008 a intrat în vigoare Legea nr. 9/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 205/2004 privind protecția animalelor. Aceasta interzicea, *inter alia*, eutanasierea câinilor fără stăpân.

27. În noiembrie 2009, un proiect de lege privind câinii fără stăpân a fost depus pe ordinea de zi a Parlamentului. Proiectul, care prevedea, printre altele, obligația autorităților de a captura și eutanasia toți câinii fără stăpân, pentru a proteja siguranța și sănătatea populației, a fost respins de Senat la 25 noiembrie 2009.

În prezent, proiectul este pe rolul Camerei Deputaților, fără o dată stabilită pentru dezbateri, conform paginii de internet a Camerei Deputaților din România.

B. Reglementări specifice relevante în vigoare în București

28. Art. 1 din Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 38 din 2 ianuarie 1996 privind creșterea, întreținerea și circulația animalelor în municipiul București prevede următoarele:

"Cu data prezentei, Serviciul Municipal de Ecarisaj își schimbă denumirea în Administrația pentru Supravegherea Animalelor, instituție publică cu personalitate juridică aflată sub autoritatea Consiliului Local al Municipiului București, iar numărul personalului crește de la 33 de persoane la 50 de persoane."

29. Capitolul 1 din anexa nr. 1 la Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 75 din 16 mai 1996 privind creșterea, întreținerea și circulația animalelor în București prevede, în părțile sale relevante, următoarele:

"a) Prestatorul de servicii din cadrul Administrației pentru Supravegherea Animalelor are obligația să prindă câinii fără stăpân în baza reclamațiilor scrise venite de la persoane fizice și juridice.

[...]

c) Animalele prinse vor fi sterilizate, vaccinate, deparazitate, identificate prin înregistrare într-o evidență unică, cu excepția celor care vor fi eutanasiat.

d) Reîntoarcerea acestor câini în teritoriu se va face la cererea comunităților sociale (persoane fizice și juridice), acești câini având statutul de câine comunitar ocrotit de lege.

e) Răspunderea pentru câinii comunitari și-o vor asuma comunitățile sociale ce au solicitat reteritorializarea câinilor."

30. Art. 2 din Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 82 din 19 aprilie 2001 privind programul de sterilizare a câinilor fără stăpân prevede:

"Având în vedere că Administrația pentru Supravegherea Animalelor (ASA) se află sub autoritatea Consiliului General al Municipiului București, începând cu data prezentei hotărâri, analiza, supravegherea și verificarea respectării Programului de sterilizare a câinilor fără stăpân din municipiul București se vor face de către Comisia stabilită în acest scop prin Hotărârea C.G.M.B. nr. 249/2000 [...]."

31. Art. 1 din Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 287 din 31 octombrie 2001 privind optimizarea activității ASA prevede următoarele:

"Începând cu data de 15 noiembrie 2001, Administrația pentru Supravegherea Animalelor (A.S.A.) își va înceta activitatea.

Atribuțiile de organizare, control și supravegherea animalelor vor fi exercitate de consiliile locale ale sectoarelor 1-6 ale municipiului București, potrivit cu zona de autoritate, începând cu data de 15 noiembrie 2001."

32. Articolul 1 din Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 105 din 10 aprilie 2003 privind funcționarea ASA prevede următoarele:

"Cu efect de la 15 aprilie 2003, Agenția pentru Protecția Animalelor, în calitate de persoană juridică în scopul menționat anterior, va fi plasată sub autoritatea Consiliului Municipiului București."

III. Instrumente internaționale relevante și alte rapoarte

A. Instrumente relevante ale Consiliului European

33. Articolul 12 din Convenția Europeană pentru Protecția Animalelor de Companie, ratificată de România la 6 august 2004 (ETS nr. 125 - Strasbourg, 13 noiembrie 1987), prevede:

Articolul 12 — Reducerea numărului de animale fără stăpân

"Atunci când o parte estimează că numărul de animale fără stăpân constituie pentru ea o problemă, ea trebuie să ia măsurile legislative și/sau administrative necesare pentru reducerea numărului acestora prin metode care nu cauzează dureri, suferințe sau temeri evitabile.

a) Astfel de măsuri trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

(i) în cazul în care astfel de animale trebuie să fie capturate, aceasta trebuie să se facă astfel încât să producă minimum de suferințe fizice și psihice animalelor, în funcție de natura animalului;

(ii) în cazul în care animalele capturate sunt adăpostite sau sacrificate, aceasta trebuie să se facă în conformitate cu principiile prezentei convenții.

b) Părțile sunt obligate să respecte:

(i) identificarea permanentă a câinilor și pisicilor prin mijloace corespunzătoare care să nu producă decât dureri, suferințe sau temeri ușoare ori temporare, cum ar fi tatuarea însoțită de înregistrarea numărului, precum și de numele și adresele proprietarilor;

(ii) reducerea reproduției neplanificate a câinilor și pisicilor și încurajarea sterilizării acestora;

(iii) încurajarea persoanelor care au găsit un câine sau o pisică fără stăpân să semnaleze acest lucru autorității competente."

B. Rapoarte cu privire la situația câinilor fără stăpân din România

1. Rapoarte ale mass-mediei privind atacurile câinilor fără stăpân

34. Începând cu mijlocul anilor 1990, mass-media scrisă, on-line și audiovizuală din România și străinătate a raportat în mod regulat despre numărul mare de câini fără stăpân de pe străzi și problemele pe care le-au creat: atacurile câinilor fără stăpân care au dus la răni grave ale mai multor persoane sau chiar la deces în unele cazuri; imensa indignare cauzată în România și străinătate de un număr de acțiuni luate de autorități având ca scop eutanasierea unor câini fără stăpân; organizarea unor campanii de donații în favoarea sterilizării câinilor fără stăpân etc.

Până în 2000 numărul câinilor fără stăpân din București atingea 200.000.

În martie 2001, primarul municipiului București a decis să recurgă la eutanasiere, având în vedere statisticile orașului București care indicau că numărul câinilor fără stăpân se dublase în anii 1996-2001; în 2000, aproximativ 22.000 de persoane au primit îngrijire medicală în urma atacurilor acestor câini; de la începutul anului 2001, peste 6.000 de persoane au fost mușcate de câinii fără stăpân; persoanele cele mai vulnerabile față de aceste atacuri și care au suferit leziuni grave erau copiii și bătrânii. Mass-media internațională a raportat pe larg încercarea primarului de a aborda această problemă și despre alte soluții preconizate de candidații la alegerile locale din întreaga țară, precum și critica măsurilor de eutanasiere adusă de unele persoane publice internaționale, cum ar fi actrița Brigitte Bardot, care în 2001 a donat în jur de 100.000 euro orașului București pentru sterilizarea câinilor fără stăpân în locul uciderii lor.

Campania de eutanasiere din București a fost oprită în 2003, după ce aproximativ 80.000 câini au fost eutanasiați.

În 2005, mass-media a raportat că numărul câinilor fără stăpân a crescut din nou alarmant și că la Serviciul pentru protecția animalelor din cadrul Primăriei București se înregistrează, zilnic, între 40-50 de plângeri în legătură cu atacuri ale câinilor.

Problema cu privire la situația câinilor fără stăpân din România, ca o problemă de sănătate publică, și modalitățile propuse de abordare prin măsuri legislative au fost ridicate în rapoartele mai multor politicieni români adresate organismelor Uniunii Europene.

35. De asemenea, mass-media din 2000 a relatat pe larg și în mod regulat incidente specifice. Astfel, ziarele naționale cum sunt "Evenimentul Zilei", "Ziua" și "Adevărul" au raportat pe paginile lor de internet decesul unui om de afaceri japonez, în vârstă de 68 de ani, după ce a fost mușcat de un câine fără stăpân în centrul orașului București, și decesul unui băiețel de 2 ani și al unui bolnav de schizofrenie în vârstă de 45 de ani, ambii mușcați de câini fără stăpân din Craiova. Mai multe agenții de știri, cum ar fi Mediafax și Ziare.com, precum și majoritatea ziarelor au raportat decesul unei fete de 6 ani și decesul a două persoane mai în vârstă, în circumstanțe similare, în mai multe orașe mari din România. În ianuarie 2011, o bătrână a decedat din cauza mușcăturilor câinilor fără stăpân în centrul orașului București.

36. Conform agenției de știri Hotnews, numărul persoanelor mușcate de câinii fără stăpân din București a continuat să crească în fiecare an; de exemplu, s-a raportat că numai în București, în perioada noiembrie 2009 - februarie 2010, aproximativ 10.000 de persoane au fost mușcate de câinii fără stăpân.

2. Statistici oficiale ale autorităților din România

37. Guvernul nu a prezentat statistici sau rapoarte oficiale cu privire la problema câinilor fără stăpân din România.

38. La 13 octombrie 2009, organismul consultativ al prefectului, colegiul prefectural, s-a întâlnit și a discutat, *inter alia*, despre problema câinilor fără stăpân de pe străzile Bucureștiului. În declarația publicată pe site-ul Prefecturii București după această întâlnire, prefectul a spus că problema câinilor fără stăpân nu este încă rezolvată și a menționat că:

"... deși au fost sterilizați și au un microcip de identificare, câinii încă pot mușca și, prin urmare, sunt o amenințare la sănătatea noastră, a copiilor noștri și a vizitatorilor orașului București."

Prefectul Bucureștiului a mai declarat că datele primite de la Institutul de Boli Infecțioase din București sunt îngrijorătoare și au indicat un total de 9.178 de persoane mușcate de câinii fără stăpân din București în primele 6 luni ale anului 2009, din care 1.678 au fost copii. A citat, de asemenea, un raport al Agenției pentru Protecția Animalelor, conform căruia 38% dintre câinii capturați de autorități pe străzile din București în prima jumătate a anului 2009 erau infestați cu leptospiroză, o boală infecțioasă transmisibilă oamenilor și care poate cauza meningită, afecțiuni ale ficatului și insuficiență renală.

39. La 2 februarie 2010, într-un comunicat de presă publicat pe site-ul Prefecturii București, prefectul a declarat că există aproximativ 100.000 de câini fără stăpân în București și că peste 10.000 persoane au fost mușcate în acel an.

40. Într-un interviu din 27 aprilie 2010, prefectul Bucureștiului a arătat că, după ultimile (**Erată G&G: ultimele**) statistici, numărul câinilor fără stăpân de pe străzile Bucureștiului era între 40.000, conform ONG-urilor, și 100.000, conform administrației locale, că, în 2009, aproximativ 7.000 persoane au fost mușcate în București de câinii fără stăpân și că în primele 4 luni din 2010 numărul persoanelor mușcate era mai mare de 2.000, iar costurile tratamentelor acestora erau în jur de 400.000 EUR pe an. De asemenea, prefectul a arătat că a propus un proiect de lege care să permită eutanasierea câinilor fără stăpân în anumite circumstanțe.

ÎN DREPT

I. Cu privire la admisibilitate

41. În observațiile cu privire la admisibilitatea și fondul cauzei prezentate la 4 septembrie 2006, Guvernul a ridicat excepția preliminară a lipsei calității de victimă a reclamantului Georgel Stoicescu și a cerut Curții să declare cererea inadmisibilă în privința sa.

42. Curtea subliniază că, în Hotărârea din 7 aprilie 2006, declarase deja cererea inadmisibilă în privința reclamantului Georgel Stoicescu.

43. La 10 septembrie 2008, Georgel Stoicescu a informat Curtea că soția sa, doamna Georgeta Stoicescu, a decedat la 29 decembrie 2007 și că dorește să continue acțiunea în calitate de moștenitor legal. Având în vedere jurisprudența sa constantă cu privire la această problemă [a se vedea, de exemplu, *Vocaturu împotriva Italiei*, nr. 11.891/85, pct. 2, 24 mai 1991, și *Dalban împotriva României* (MC), nr. 28.114/95, pct. 1, 28 septembrie 1999], Curtea consideră că domnul Georgel Stoicescu poate continua această cerere în calitate de soț al reclamantei decedate, Georgeta Stoicescu.

44. Mai mult, Curtea constată că cererea, astfel cum a fost prezentată de reclamanta Georgeta Stoicescu, nu este în mod vădit nefondată în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De asemenea, Curtea constată că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarată admisibilă.

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 8 din Convenție

45. În temeiul art. 3 și 8 din Convenție, reclamanta s-a plâns de atacul câinilor fără stăpân, afirmând că acest lucru s-a datorat eșecului autorităților de a implementa măsurile adecvate împotriva numeroșilor câini fără stăpân din București, care erau un pericol pentru siguranța locuitorilor.

Curtea consideră că, în circumstanțele particulare ale acestui caz, aceste plângeri trebuie examinate în lumina art. 8 din Convenție ale cărui dispoziții relevante prevăd:

"1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private [...]

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora."

A. Argumentele părților

46. Reclamanta se plânge că atacul unei haite de câini din 24 octombrie 2000 a constituit o încălcare a dreptului său la integritate fizică. Atacul a avut grave consecințe asupra stării sale de sănătate care, avându-se în vedere vârsta sa înaintată și lipsa mijloacelor financiare pentru plata îngrijirilor medicale, i-a cauzat o mare suferință fizică și mentală. Aceasta pretinde că incidentul și consecințele lui s-au datorat lipsei de acțiune a autorităților române de a soluționa problema câinilor fără stăpân și de a asigura securitatea și sănătatea populației. În consecință, statul nu a reușit să își îndeplinească obligațiile pozitive prevăzute de art. 8 de a proteja integritatea fizică și psihică a reclamantei și de a preveni intruziunea în viața sa privată.

47. Guvernul neagă faptul că autoritățile statului sunt responsabile de atacul suferit de reclamantă. Acesta consideră că răspunderea statului pentru acțiunile care nu sunt direct atribuite agenților săi nu poate acoperi toate accidentele și catastrofele naturale. Se întemeiază în această privință pe cauzele *Oneryildiz împotriva Turciei* [(MC), nr. 48.939/99, CEDO 2004-XII], *Osman împotriva Regatului Unit* [(MC), nr. 23.452/94, 28 octombrie 1998, *Culegere de hotărâri și decizii* 1998-VIII] și [Ignaccolo-Zenide împotriva României](#) (nr. 31.679/96, CEDO 2000-I, 25 ianuarie 2000).

Mai exact, Guvernul a susținut că situația câinilor fără stăpân din România are cauze adânci și complexe și, prin urmare, răspunderea pentru incidente precum cel din speță nu aparține numai statului, ci și societății (persoane particulare și organizații nonguvernamentale). Guvernul subliniază că, în 2000, atunci când a avut loc incidentul, populația canină a fost protejată de ONG-urile ce militează pentru protecția animalelor și, din acest motiv, nu a putut fi eutanasiată. Abia în 2001 eutanasierea câinilor a fost posibilă și, prin urmare, autoritățile din București, cu ajutorul inspectorilor în domeniu, au luat măsurile adecvate pentru a preveni apariția acestor incidente.

B. Motivarea Curții

1. Principii generale

48. În timp ce [art. 8](#) are ca obiect principal protejarea indivizilor împotriva ingerinței arbitrare din partea autorităților publice, acesta nu obligă statul doar să se abțină de la astfel de ingerințe, ci poate da naștere inclusiv unor obligații pozitive pentru a asigura respectarea efectivă a drepturilor protejate de art. 8 (a se vedea, printre altele, *X și Y împotriva Țărilor de Jos*, nr. 8.978/80, pct. 23, 26 martie 1985). Obligațiile pozitive prevăzute de art. 8 din Convenție pot implica adoptarea unor măsuri menite să asigure respectarea vieții private chiar în sfera relațiilor dintre indivizi (a se vedea, printre altele, *Stjerna împotriva Finlandei*, nr. 18.131/91, pct. 38, 25 noiembrie 1994, și *Botta împotriva Italiei*, nr. 21.439/93, pct. 33, 24 februarie 1998).

49. Curtea a statuat anterior, în diverse contexte, că noțiunea de viață privată include integritatea fizică și psihică a unei persoane și că statele au o obligație pozitivă de a preveni nerespectarea de către alte persoane a integrității fizice și morale a unui individ atunci când autoritățile știu sau ar fi trebuit să știe despre aceste nerespectări (a se vedea *X și Y împotriva Țărilor de Jos*, citată anterior, pct. 22 și 23, *Costello-Roberts împotriva Regatului Unit*, nr. 38.719/97, pct. 118, 10 octombrie 2002, și *M.C. împotriva Bulgariei*, nr. 39.272/98, pct. 73 și 149, CEDO 2003-XII) De asemenea, Curtea a reținut că statele au o obligație pozitivă de a asigura respectarea demnității umane și calității vieții în anumite privințe (a se vedea *L. împotriva Lituaniei*, nr. 27.527/03, pct. 56, 11 septembrie 2007, și, *mutatis mutandis*, *Pretty împotriva Regatului Unit*, nr. 2.346/02, pct. 65, CEDO 2002-III).

50. Mai mult, în hotărârea recentă *A.B. și C. împotriva Irlandei* [(MC), nr. 25.579/05, 16 decembrie 2010, pct. 247-249, cu referiri ulterioare], Curtea a repetat următoarele principii privind noțiunea de obligații pozitive:

"247. Principiile aplicabile evaluării obligațiilor pozitive și negative prevăzute de Convenție sunt similare. Trebuie să se aibă în vedere menținerea unui echilibru între interesele concurente ale individului și cele ale comunității, scopurile prevăzute de art. 8 al doilea alineat având o anumită relevanță [*Gaskin împotriva Regatului Unit*, 7 iulie 1989, pct. 42, Seria A nr. 160; și *Roche împotriva Regatului Unit* (MC), citată anterior, pct. 157].

248. Noțiunea de «respectare» nu este clară în special în ceea ce privește obligațiile: având în vedere diversitatea practicilor și situațiilor apărute în statele contractante, limitele noțiunii vor varia considerabil de la caz la caz [*Christine Goodwin împotriva Regatului Unit* (MC), citată anterior, pct. 72].

Cu toate acestea, anumiți factori au fost considerați relevanți pentru evaluarea conținutului acelor obligații pozitive ale statelor. Unii factori o privesc pe reclamantă: importanța interesului protejat și măsura în care «valori fundamentale» sau «aspecte esențiale» ale vieții private sunt în joc (*X și Y împotriva Țărilor de Jos*, 26 martie 1985, pct. 27, Seria A nr. 91, și *Gaskin împotriva Regatului Unit*, 7 iulie 1989, pct. 49, Seria A nr. 160); impactul asupra reclamantei a unei discordanțe dintre realitatea socială și legislație, coerența practicilor administrative și judiciare în cadrul sistemului intern fiind văzută ca un factor important în evaluarea realizată de art. 8 [*B. împotriva Franței*, 25 martie 1992, pct. 63, Seria A nr. 232-C, și *Christine Goodwin împotriva Regatului Unit* (MC), citată anterior, pct. 77-78]. Unii factori privesc poziția statului: dacă presupusa obligație este îngustă și bine definită sau largă și nedeterminată (*Botta împotriva Italiei*, 24 februarie 1998, pct. 35, *Culegere de hotărâri și decizii*, 1998-I),

respectiv amploarea oricărei sarcini impuse statului prin acea obligație [*Rees împotriva Regatului Unit*, 17 octombrie 1986, pct. 43-44, Seria A nr. 106, *Christine Goodwin împotriva Regatului Unit* (MC), citată anterior, pct. 86-88]."

51. Obligația de a adopta măsurile adecvate trebuie interpretată într-un fel ce nu impune autorităților o sarcină imposibilă sau exorbitantă. Pentru Curte nu orice risc pretins pentru integritatea fizică poate implica pentru autorități o cerință dedusă din Convenție de luare a măsurilor pentru prevenirea materializării aceluși risc. În opinia Curții trebuie stabilit dacă autoritățile știau sau ar fi trebuit să știe la acel moment de existența unui risc real și imediat pentru viața sau integritatea fizică a unui individ și dacă acestea au omis să ia măsuri în domeniul competențelor lor, măsuri care, potrivit unei analize rezonabile, ar fi fost de așteptat să evite acel risc (a se vedea *Amaç și Okkan împotriva Turciei*, nr. 54.179/00, 54.176/00, pct. 46, 20 noiembrie 2007, *mutatis mutandis*, *Osman*, citată anterior, pct. 116 și 121, și *Berü împotriva Turciei*, nr. 47.304/07, pct. 39, 11 ianuarie 2011).

52. În cele din urmă, Curtea reține că, dacă ingerința în dreptul la viață sau integritate fizică nu este intenționată, obligația pozitivă de creare a unui "sistem judiciar eficace" nu implică în mod necesar demararea unei proceduri penale, ci ea poate fi satisfăcută dacă victima ar dispune de remedii interne civile, administrative sau chiar disciplinare [a se vedea, de exemplu, *Vo împotriva Franței* (MC), nr. 53.924/00, pct. 90, CEDO 2004-VIII, și *Mastromatteo împotriva Italiei* (MC), nr. 37.703/97, pct. 90 și 94-95, CEDO 2002-VIII].

2. Aplicarea acestor principii în prezenta cauză

53. Curtea observă de la bun început că reclamanta a fost atacată, mușcată și trântită la pământ de o haită de circa 7 câini fără stăpân într-o zonă rezidențială din București.

Fără îndoială, atacul și consecințele sale au cauzat reclamantei o gravă suferință fizică și psihică (*supra*, pct. 7-10).

54. Curtea observă, de asemenea, că problema câinilor fără stăpân, menționată cu regularitate în mass-media după 1989, s-a dezvoltat dramatic și a devenit o problemă de siguranță și sănătate publică, având în vedere numărul mare de persoane atacate și rănite de acești câini (*supra*, pct. 34-36).

55. În consecință, Curtea trebuie să stabilească dacă faptele acestei cauze dezvăluie o nereușită a autorităților din statul pârât de a proteja integritatea fizică și psihică a reclamantei, cu încălcarea art. 8 din Convenție.

56. Părțile nu au pus în discuție faptul că autoritățile dețineau informații detaliate despre acest subiect, în special despre numărul mare de câini fără stăpân din București și pericolul pe care aceștia îl reprezentau pentru integritatea fizică și sănătatea populației. Datele disponibile autorităților au confirmat, de asemenea, regularitatea acestor incidente în București (*supra*, pct. 34-36).

57. În această privință Curtea observă că, abia în 2001, după incidentul din speță, autoritățile au recunoscut situația deosebită a populației câinilor fără stăpân, iar la 19 aprilie 2001 s-a emis Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 82 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân care a intrat în vigoare la 13 decembrie 2001. Ambele dispoziții prevedeau capturarea și castrarea sau eutanasierea câinilor (*supra*, pct. 24-30).

58. Curtea admite că, chiar înainte de incidentul din speță, în România erau în vigoare reglementări care ofereau o bază legală pentru crearea unor structuri specifice

responsabile de controlul câinilor fără stăpân (*supra*, pct. 20, 22 și 23). Aceste reglementări au fost modificate de mai multe ori după incidentul din 2000. Modificările au privit în special organizarea și supravegherea structurilor responsabile de controlul populației câinilor fără stăpân și tratamentul rezervat acestor câini după capturare.

Cu toate acestea, Curtea observă că, în ciuda acestor reglementări, situația a continuat să fie critică, cu mii de persoane rănite de câinii fără stăpân în București (*supra*, pct. 34-36). Curtea este de acord cu Guvernul în acest context că, în general, și societatea civilă este responsabilă de câinii fără stăpân din România.

59. Nu este de datoria Curții de a înlocui autoritățile naționale competente în stabilirea politicii celei bune care trebuie adoptată pentru soluționarea problemelor de sănătate și siguranță publică, cum este problema câinilor fără stăpân din România. În această privință, Curtea acceptă faptul că nu trebuie impusă o sarcină imposibilă sau exorbitantă autorităților fără să se țină seama în special de alegerile pe care acestea trebuie să le facă prin raportare la priorități și resurse (a se vedea *Osman*, citată anterior, pct. 116, și *Hajduová împotriva Slovaciei*, nr. 2.660/03, pct. 47, 30 noiembrie 2010); aceasta reiese din marja largă de apreciere de care se bucură statele, după cum a reținut Curtea anterior, în domenii dificile cum este cel din speță [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Hutton și alții împotriva Regatului Unit (MC)*, nr. 36.022/97, pct. 100-101, CEDO 2003-VIII, și *Oneriyildiz*, citată anterior, pct. 107].

În estimarea conformității cu art. 8, Curtea trebuie să realizeze o examinare globală a diverselor interese în cauză, ținând seama de faptul că intenția Convenției este de apărare a drepturilor "practice și efective". Acest lucru este valabil și în cazurile în care o problemă generală pentru societate atinge un asemenea nivel de gravitate, încât devine o amenințare fizică serioasă și concretă pentru populație.

De asemenea, Curtea trebuie să privească dincolo de aparențe și să investigheze realitățile situației reclamate. Estimarea poate implica și conduita părților, inclusiv mijloacele folosite de stat și implementarea lor. Într-adevăr, atunci când este în joc o problemă de interes general, care atinge un asemenea nivel de gravitate încât devine o problemă de sănătate publică, este de datoria autorităților publice să acționeze în timp util, într-un mod adecvat și consecvent [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Hutten-Czapska împotriva Poloniei (MC)*, nr. 35.014/97, pct. 168, CEDO 2006-VIII]. În estimarea sa, Curtea acceptă faptul că măsurile și acțiunile ce trebuie adoptate și luate nu sunt o obligație de rezultat, ci o obligație de mijloace.

60. În acest context, Curtea observă că Tribunalul București, prin Hotărârea din 19 iunie 2001, s-a pronunțat pe fondul plângerii reclamantei. A susținut că Administrația pentru Supravegherea Animalelor, un organism public, nu a luat toate măsurile necesare pentru evitarea punerii în pericol a vieții populației și pentru protejarea sănătății și integrității lor fizice și că atacul suferit de reclamantă i-a pus viața și sănătatea în pericol, cauzându-i o suferință fizică și psihică și privând-o de o viață normală din cauza fricii unui nou atac.

Cu toate acestea, hotărârea menționată a fost casată din motive procedurale și încercările ulterioare ale reclamantei de a obține o hotărâre judecătorească care să îi ofere despăgubirea adecvată au eșuat.

61. Mai mult, Curtea observă că, dincolo de argumentarea că, în general, societatea ar trebui să fie responsabilă de situația actuală a câinilor fără stăpân din România, Guvernul nu a dat nicio indicație cu privire la măsurile concrete luate de autorități la momentul

incidentului pentru o implementare corespunzătoare a cadrului legislativ existent în vederea rezolvării gravei probleme de sănătate publică și amenințare la integritatea fizică a populației reprezentată de numărul mare de câini fără stăpân. Nici nu a indicat dacă reglementările sau practicile luate la momentul incidentului ori adoptate mai târziu erau capabile să ofere despăgubirea adecvată victimelor atacurilor câinilor fără stăpân. În această privință, Curtea observă că situația menționată anterior pare să persiste (*supra*, pct. 34-36).

62. Având în vedere cele menționate anterior, Curtea constată că lipsa unor măsuri suficiente luate de autorități pentru soluționarea problemei câinilor fără stăpân în circumstanțele particulare din speță, combinată cu nereușita acestora de a oferi o despăgubire adecvată reclamantei în urma rănilor suferite, a dus la o încălcare a obligațiilor pozitive ale statului prevăzute de art. 8 din Convenție, acelea de a asigura respectarea vieții private a reclamantei.

63. Prin urmare, a fost încălcată această prevedere în acest caz.

III. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din Convenție

64. Reclamanta s-a plâns de faptul că, prin respingerea celor două acțiuni civile în despăgubiri împotriva autorităților locale din București, instanțele naționale i-au încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 din Convenție, ale cărui dispoziții relevante prevăd:

"În stabilirea drepturilor și obligațiilor sale civile..., orice persoană are dreptul la judecarea într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către [o] ... instanță".

65. Guvernul a contestat acest argument.

A. Argumentele părților

66. Guvernul a pretins că stabilirea cheltuielilor de judecată proporțional cu sumele cerute în acțiunea civilă nu ar putea reprezenta, în sine, un impediment împotriva dreptului de acces la o instanță. S-a bazat pe jurisprudența Curții, de exemplu *Z. împotriva Regatului Unit* [(MC), nr. 29.392/95, pct. 93, CEDO 2001-V] și *Tinnelly Sons și alții și McElduff și alții împotriva Regatului Unit* (10 iulie 1998, pct. 72, *Culegere de hotărâri și decizii* 1998-IV).

Guvernul a subliniat că, în orice caz, Tribunalul București a examinat cauza reclamantei pe fond, hotărând, de asemenea, că reclamanta este scutită de la plata taxelor judiciare de timbru. Faptul că Hotărârea din 19 iunie 2001 a Tribunalului București a fost mai târziu casată nu a însemnat că reclamantei i-a fost negat dreptul de acces la o instanță, ci pur și simplu că nu a introdus acțiunea împotriva pârâtului în mod corect.

67. Reclamanta a pretins că, în urma incidentului, a trăit într-o continuă stare de anxietate și că îi era frică să mai iasă din casă. Suferința ei psihică a fost agravată de imposibilitatea de a obține despăgubiri și de răspunsul autorităților la plângerile ei, în special, respingerea acțiunilor ei civile, de faptul că a fost plimbată de la o instituție la alta și că a pierdut și banii pe care i-a plătit cu titlu de taxe judiciare.

B. Motivarea Curții

68. Curtea repetă faptul că [art. 6 § 1](#) din Convenție garantează pentru oricine dreptul de stabilire a drepturilor și obligațiilor sale de către o instanță. Fixează așadar un "drept la instanță", din care dreptul de acces, în special dreptul de a introduce o acțiune civilă,

reprezintă doar un aspect. Cu toate acestea, "dreptul la instanță" nu este absolut. Se pretează la limitări având în vedere că, prin însăși natura sa, necesită reglementarea statului, care poate selecta mijloacele ce trebuie folosite în acest scop. Totuși, aceste limitări nu trebuie să restricționeze exercitarea dreptului într-un asemenea mod încât însăși esența dreptului să fie micșorată. Ele trebuie să urmărească un scop legitim și trebuie să existe o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul urmărit (a se vedea, printre alte autorități, *Fayed împotriva Regatului Unit*, 21 septembrie 1994, pct. 65, Seria A nr. 294-B, *Bellet împotriva Franței*, 4 decembrie 1995, pct. 31, Seria A nr. 333-B, și *Levages Prestations Services împotriva Franței*, 23 octombrie 1996, pct. 40, *Culegere de hotărâri și decizii* 1996-V).

69. Curtea a susținut că valoarea taxelor estimate în cadrul circumstanțelor deosebite dintr-un anumit caz, inclusiv posibilitatea reclamantului de a le plăti și stadiul procedurii în care a fost impusă restricția, sunt factori materiali în a stabili dacă unei persoane i se respectă dreptul de acces la instanță sau dacă, prin taxele ce trebuie plătite, însăși esența dreptului de acces la instanță a fost afectată [a se vedea *Tolstoy Miloslavsky împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 1995, pct. 63, Seria 316-B, și *Kreuz (nr. 1) împotriva Poloniei*, nr. 28.249/05, pct. 60, CEDO 2001-VI].

70. Mai mult, Curtea a considerat că sunt excesive și, prin urmare, afectează însăși esența dreptului de acces la instanță taxele judiciare ce nu au ținut seama de situația financiară a reclamantei, ci au fost calculate pe baza unui procentaj stabilit prin lege la suma aflată în joc (a se vedea *Weissman și alții împotriva României*, nr. 63.945/00, pct. 39-42, CEDO 2006- VII).

71. În cele din urmă, Curtea a susținut că, atunci când o entitate publică este răspunzătoare de daune, obligația pozitivă a statului de a facilita identificarea corectă a părâtului este cu atât mai importantă (a se vedea *Plechanow împotriva Poloniei*, nr. 22.279/04, pct. 109, 7 iulie 2009).

72. În cauza de față, Curtea observă că, teoretic, legislația română a permis reclamantei posibilitatea de a introduce acțiuni judiciare în despăgubiri în temeiul Codului civil. Reclamanta s-a folosit de această posibilitate, pretinzând că administrația locală este răspunzătoare pentru atacul pe care ea l-a suferit. În ciuda sărăciei, aceasta a trebuit să plătească taxele judiciare de timbru pentru audierea cauzei, dar, având în vedere dreptul intern care prevede calcularea taxelor de timbru în funcție de un procent al despăgubirilor, a trebuit să își limiteze pretențiile în fața instanțelor naționale. Mai mult, deși Tribunalul București a hotărât, la 19 iunie 2001, că reclamanta era scutită de la plata taxelor judiciare, banii pe care aceasta i-a plătit nu i-au fost niciodată înapoiți.

73. Curtea observă, de asemenea, că, chiar și după depășirea parțială a obstacolului taxelor judiciare de timbru, reclamanta nu a obținut o hotărâre definitivă privind fondul acțiunii sale civile, deoarece cauza i-a fost respinsă în repetate rânduri fără o examinare a fondului, pe motiv că nu a identificat bine autoritatea locală în subordinea căreia este organismul responsabil de câinii fără stăpân. În primul set de proceduri, Consiliul General al Municipiului București, și nu Primăria București, iar în al doilea set de proceduri, primăriile de sector ale municipiului București, și nu Consiliul General al Municipiului București și ASA.

74. Curtea observă că accesul la căile de atac interne numai pentru a fi informat că acțiunea este respinsă în urma interpretării capacității procesuale a unei autorități părâte, în comparație cu cea a unui departament sau organism executiv, poate ridica o problemă

în temeiul art. 6 § 1. De asemenea, gradul accesului permis de legislația națională și interpretarea sa de către instanțele naționale trebuie să fie suficiente pentru a asigura "dreptul la instanță" al unei persoane, având în vedere standardele statului de drept într-o societate democratică. Pentru ca dreptul de acces să fie efectiv, un individ trebuie să aibă o oportunitate practică clară de a contesta un act care constituie o ingerință în drepturile sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Bellet*, citată anterior, pct. 36, și *F.E. împotriva Franței*, 30 octombrie 1998, pct. 46 și 47, *Culegere* 1998-VIII).

75. În această privință, Curtea observă că, în temeiul ambelor legi ale administrației publice locale (nr. 69/1991 și nr. 215/2001), primăriile de sector sunt organismele executive ale consiliilor municipale, acestea din urmă fiind responsabile de înființarea serviciilor pentru câinii fără stăpân, în vreme ce primele implementează această politică specifică. În prezenta cauză, ștampila de pe documentul emis de ASA avea imprimat numele Primăriei Municipiului București (*supra*, pct. 11).

Prin urmare, reclamanta ar putea crede în mod rezonabil - și nici Tribunalul București, în cadrul primei proceduri, nici autoritatea pârâtă nu au declarat altceva - că Primăria Municipiului București avea capacitate procesuală în fața unei instanțe într-o cauză privind activitatea și responsabilitățile ASA.

Curtea constată așadar că, în contextul schimbărilor organizaționale locale în domeniul protecției animalelor, obligarea reclamantei de a identifica autoritatea împotriva căreia ar trebui să facă plângerea era o cerință disproporționată și nu a reușit să păstreze un echilibru echitabil între interesul public și drepturile reclamantei.

76. În consecință, Curtea constată că reclamanta nu a avut o oportunitate practică clară de a cere despăgubiri într-o instanță pentru atacurile suferite.

Prin urmare, în lumina tuturor acestor elemente de mai sus, Curtea consideră că reclamanta nu a avut dreptul efectiv de acces la instanță. Prin urmare, a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

IV. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

77. Art. 41 din Convenție prevede:

"În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă."

A. Prejudiciu

78. Reclamanta a arătat că avea dreptul la prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului ei la integritate fizică și viață privată, dar a lăsat stabilirea sumei la aprecierea Curții.

79. Guvernul a susținut că o constatare a nerespectării Convenției ar constitui în sine o satisfacție echitabilă.

80. Curtea consideră că reclamanta trebuie să fi suferit traume psihice în urma atacului, precum și în urma deficiențelor abordării de către autorități a acestui caz, în special, prin respingerea acțiunilor în pretenții și plimbarea sa de la o instituție la alta fără plata despăgubirilor. Mai mult, în estimarea suferinței pe care reclamanta trebuie s-o fi avut trebuie avută, de asemenea, în vedere situația ei financiară extrem de dificilă, vârsta înaintată, starea deteriorată a sănătății și faptul că nu a putut beneficia de asistență medicală și medicamente gratuite decât după 2 ani și jumătate de la incident.

În concluzie, constatând încălcarea obligațiilor pozitive ale statului prevăzute de art. 8 din Convenție și dreptul reclamantei la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenție, în cauză, Curtea face așadar o evaluare pe o bază echitabilă prevăzută de art. 41 din Convenție și acordă reclamantei suma de 9.000 euro cu titlu de prejudiciu moral.

B. Cheltuieli de judecată

81. De asemenea, reclamanta a cerut suma de 500.000 lei (20 euro) pentru cheltuielile făcute în instanțele naționale, în special taxa juridică de timbru plătită pentru introducerea primei sale acțiuni civile la Judecătoria Sectorului 1.

82. Guvernul nu a contestat cererea reclamantei.

83. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În speță, ținând seama de elementele pe care le deține și de criteriile menționate mai sus, Curtea consideră rezonabil să acorde suma de 20 EUR pentru toate cheltuielile din procedurile interne.

C. Dobânzi moratorii

84. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. respinge excepția preliminară a Guvernului;

2. declară cererea admisibilă;

3. hotărăște cu 6 voturi la 1 că a fost încălcat [art. 8](#) din Convenție;

4. hotărăște că a fost încălcat [art. 6 § 1](#) din Convenție;

5. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească domnului Georgel Stoicescu, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu [art. 44 § 2](#) din Convenție, următoarele sume care trebuie convertite în moneda națională la rata de schimb aplicabilă la data plății, plus orice taxă care poate fi percepută la aceste sume:

(i) 9 000 EUR (nouă mii de euro) cu titlu de prejudiciu moral;

(ii) 20 EUR (douăzeci de euro) pentru cheltuieli de judecată;

b) că, de la expirarea perioadei de 3 luni menționate anterior și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu 3 puncte procentuale.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 26 iulie 2011, în temeiul [art. 77 § 2 și 3](#) din Regulamentul Curții.

Josep Casadevall,
președinte

Santiago Quesada,

grefier

În conformitate cu [art. 45](#) § 2 din Convenție și cu [art. 74](#) § 2 din Regulamentul Curții, opinia separată a judecătorului López Guerra este anexată la prezenta hotărâre.

*

OPINIA PARȚIAL SEPARATĂ a judecătorului López Guerra

Sunt de acord cu opinia cu privire la încălcarea art. 6 § 1 din Convenție și la acordarea corespunzătoare a reparației echitabile. Totuși, nu sunt de acord cu evaluarea în ceea ce privește încălcarea art. 8 din Convenție pe seama presupusei omisiuni a autorităților de acțiune.

În opinia mea, această evaluare este rezultatul unei prelungiri nejustificate a conceptului de obligații pozitive. Hotărârea face referire în mod corect la jurisprudența Curții în *Amac și Occan* (2007) și în *Osman* (1998). După cum subliniază hotărârile în acele cauze, pentru a se stabili că un stat membru nu a reușit să își îndeplinească obligațiile pozitive, Curtea a hotărât că autoritățile trebuie să aibă cunoștință "de existența unui risc real și imediat pentru viața sau integritatea fizică a unei persoane identificate și nu au reușit să ia măsurile necesare în domeniul de aplicare al competențelor lor" (a se vedea pct. 51 din hotărâre). În prezenta cauză, este evident că autoritățile nu aveau cunoștință de existența unui risc individual real și imediat pentru reclamantă, dar erau conștiente de o situație generală de risc care ar putea afecta cetățenii în general, mai degrabă decât numai (și în mod specific) pe această reclamantă.

În conformitate cu jurisprudența Curții, este cu siguranță justificat să se ceară autorităților statului membru să acționeze pentru a preveni riscurile probabile și imediate cu privire la drepturile garantate de Convenție ce afectează persoanele specifice și identificate. Totuși, nu consider garantată prelungirea acestui principiu de a cere ca autoritățile să adopte toate măsurile necesare pentru protecția tuturor persoanelor împotriva oricăror forme de pericol în general. Puterile publice trebuie să satisfacă nevoile practic nelimitate cu mijloace inevitabil limitate. Ele trebuie să furnizeze servicii vitale cum ar fi apă potabilă, sisteme de canalizare, eliminarea deșeurilor, îngrijire medicală, siguranța traficului și securitate publică, printre multe altele. Iar numărul victimelor furnizării defectuoase a acestor servicii poate fi considerabil. Dar este de datoria autorităților competente din fiecare țară, și nu a acestei Curți să stabilească prioritățile și să determine preferințele la alocarea eforturilor și resurselor.

În prezenta cauză, situația câinilor fără stăpân din București a ridicat fără îndoială o problemă destul de gravă. Consider totuși că această Curte nu are jurisdicția de a determina că exact această problemă a fost cea care a justificat o atenție preferențială în locul altor nevoi și de a constata că autoritățile române au încălcat art. 8 din Convenție, neacordând prioritate eradicării problemei câinilor fără stăpân.

În conformitate cu legislația din România, Tribunalul București a hotărât că autoritățile administrative competente nu au luat măsuri adecvate în prezenta cauză și i-au acordat reclamantei 400 euro cu titlu de prejudiciu (*supra*, pct. 14). Hotărârile ulterioare ale altor instanțe au inversat această decizie, privând-o pe reclamantă de acea despăgubire, ceea ce Curtea a declarat în speță că reprezintă o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție. În opinia

mea, recunoașterea acestei încălcări și acordarea reparației echitabile constituie suficiente despăgubiri pentru nerespectarea drepturilor reclamantei, care nu au justificat acordarea unei opinii cu privire la obligațiile autorităților din România de a respecta politicile generale.

Procesa